

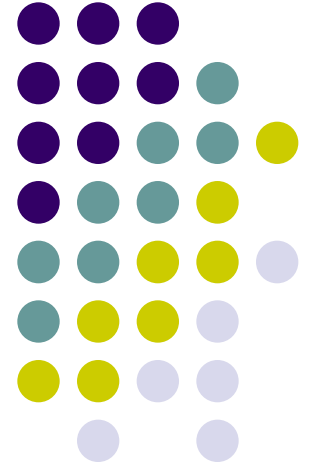
MYOLOGIA CRUSH SENDROMU

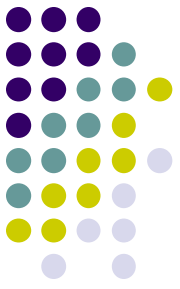
Dr. Nüket Göçmen Mas

Dokuz Eylül Üniversitesi

Tıp Fakültesi

Anatomi AD

Kas hücresi ve kas dokusu

Kısalma özelliğini taşıyan hücreye **kas hücresi** denir.

Bunların oluşturduğu dokuya **kas dokusu** denir.

Kaslar Üçe ayrılır:

1-Düz kaslar, **2-** Çizgili kaslar **3-** Kalp kası

Kas:

Kasın iki ucu bir de karnı bulunur. Kasın iki ucunda yer alan ve kemiğe bağlayan yapılara tendon denir. Kaslar iki,üç,dört başlı, veya yassı yuvarlak vb şekillerde olabilir.

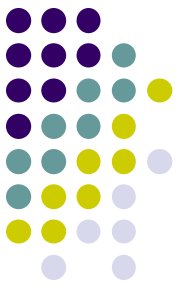
Fasiya :Kası saran fibröz dokuya denir.

Tendon: Kası iki ucundan kemiklere bağlayan yapılar

Aponevroz : Tendonun yassı membran şeklinde olanına denir.

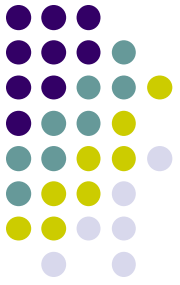

- **Kaslar: Vücutumuzun en büyük kitle içeren yapısı (ağırlığın »%40)**
- Korunmasız; travmaya çok açık
- **Rabdomiyoliz: Çizgili kasların hasara uğraması, erimesi; içeriğinin dolaşım sistemine girmesi**

- *Crush kelime anlamı olarak ezilme, sıkışma veya travmaya uğrama demektir.*
- *Crush hasarı, travmayı anlatır*
- *Crush sendromu terimi ile travmanın yol açtığı rabdomiyolize bağlı olarak pek çok belirti ve bulgu (örneğin; hipovolemik şok, akut böbrek yetersizliği, hiperpotasemi, kalp yetmezliği, solunum yetmezliği, infeksiyonlar vb.) içeren bir tablo*
- *Bütün yaralanmaların % 2 ile % 5'inde Crush sendromu görülür.*

Rabdomyoliz sonucu: **EZİLME SENDROMU**

- laktik asit
- tromboplastin
- kreatinin kinaz
- **miyoglobin**
- **potasyum**
- nükleik asitler
- fosfat
- kreatinin

RABDOMİYOLİZ ETYOLOJİSİ I

Nontravmatik

- Metabolik miyopatiler
- İlaçlar ve toksinler
- İnfeksiyonlar
- Elektrolit dengesizlikleri
- Endokrin hastalıklar
- Polimiyozit, dermatomyozit

RABDOMİYOLİZ ETYOLOJİSİ II

Travmatik

- Trafik ve iş kazaları
- Aynı pozisyonda uzun süre kalmak
- Kas iskemisi
- Kasların aşırı uyarılması
- Elektrik akımı
- Hipertermi
- **Deprem**ler

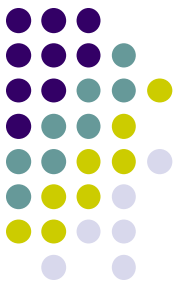

- Crush sendromu tipik olarak savaşlar sırasında, madenlerdeki göçüklerde, endüstri ve trafik kazalarında ortaya çıkar, ancak en sık olarak depremler sırasında bu tablo ile karşılaşılır.
- Deprem tehdidi altındaki bölgelerde tıbbi personelin “afet tıbbı eğitimi” sürekli şekilde devam etmelidir.

- Depremlerde:
(travmanın doğrudan etkisinden sonra)
en sık ölüm nedeni

- ***Ezilme sendromu: Travmanın yol açtığı rabdomiyoliz*** sonucunda gelişir

MEDİKAL

- hipovolemik şok
- akut böbrek yetmezliği
- hiperpotasemi
- kalp yetmezliği
- solunum yetmezliği
- infeksiyonlar vb.

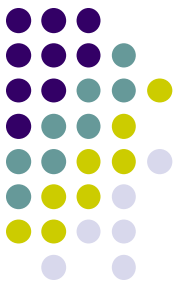

CERRAHİ

- Travmanın lokal bulguları
- **Kompartman send.**

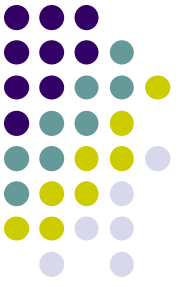
- Tüm crush sendromlu olguların 1/3'ünde akut böbrek yetmezliği gelişir
- Crush sendromunun en önemli komponenti akut böbrek yetmezliđidir.

- Çok hafif yaralanmalarda bile ezilme sendromu gelişebilir
- Hafif yaralı olanlar bile akut böbrek yetmezliği riskine karşı yakın gözetim altında tutulmalıdır
- Gönderilen hastalar idrarlarının miktarını ve rengini kontrol etmeli !
- **Kurtarma ekipleri içinde sağlık görevlileri bulunmalı**
- **Kurtarma ekiplerine ilk yardım dersleri verilmeli**

- Ekstremitte travması,
- Torakal travma,
- Çoklu travma,
- Abdominal travma,
- **Genel durumu izin veren torakal ve abdominal travmalı hastaları hızla sağlık merkezlerine göndermeli**

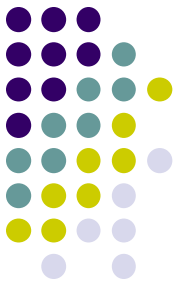

- **Depremlerde ölümlerin çoğu doğrudan travmaya bağlıdır**
- **Öte yandan, enkaz altından sağ çıkarılanların önemli bir bölümü hiperpotasemi ile kaybedilir**

- Crush sendromu gelişmesi için en azından 4 saat süreli basınç gereklidir (Michaelson, 1982).
- Crush sendromu 1 saat içinde bile gelişebilir (Oda, 1997).

Hiperpotasemi

Aritmi

ÖLÜM

Hipokalsemi

Aritmi

ÖLÜM

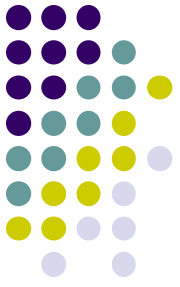

- TEDAVİ OLABİLDİĞİNCE ERKEN BAŞLAMALI !
(1 L /saat izotonik NaCl)
- Kurtarma sırasında devam etmeli.
(Verilecek sıvı miktarı: 6-12 L/gün)

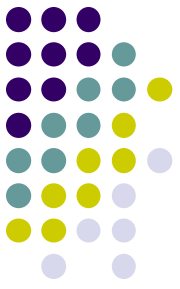
- Sahada idrar kontrol edilir
(Fizik bakı, Foley)
- Hipovolemi varsa en uygun sıvı uygulanır;
idrar izlenir
- Potasyum içeren solüsyonlar ASLA ampirik
kullanılmaz

Marmara depreminde...

- Pek çok hasta hiperpotasemiden kaybedildi

AMPIRİK ANTİHİPERPOTASEMİK
TEDAVİ ENDİKASYONU VAR

- Ampirik antihiperkalemik tedaviye (özellikle erkeklerde, ağır kas hasarında) sahada başlanmalıdır.
- Mümkünse portabl EKG ile takip
- Potasyumlu serumu ampirik olarak kullanma!

KADALEX !!ölüm!!

ISOLYTE !!ölüm!!

ISOLYTE-M !!ölüm!!

CERRAHİ TEDAVİLER;

- Fasiyatomiler
- Amputasyonlar

MEDİKAL TEDAVİLER;

- Sıvı tedavisi
- Transfüzyon tedavileri
- Replasman tedavileri
- Diğer tedaviler

- Sağlık kuruluşuna gidene kadar mannitol-alkali solüsyonu
{1000 cc %0.045 NaCl / %5 Dextroz +
4 ampul NaHCO₃ ve 50 ml %20 Mannitol}
uygulanır
- İdrar yanıtı alınan hastalara günde 8-12 litre sıvı verilir
- Hiç idrar çıkaramayan hastalara mannitol verilmez.

Triaj uygulaması

- Yaşama şansı olmayanlarla zaman kaybetme!
- Görünürde hafif yaralı olanlara da dikkat et!
- Çok hafif yaralanmalarda bile Crush sendromu gelişebilir, dikkat et
- **Gönderilen hastaların idrarlarının miktarını ve rengini kontrol et**

- Crush sendromlu hastaların tedavisinde yoğun miktarda kan ve kan ürünlerine ve diyaliz desteğine gerek duyulur. Bu hastalar için ortalama 4'er ünite kan, taze donmuş plazma ve human albumin gereklidir.
- Bir bütün olarak alınırsa, her bir Crush sendromlu hasta için ortalama 8 seans hemodiyaliz gerekecektir.
- Kan ve kan ürünleri ile diyaliz malzemesi ihtiyaçlarının tespitinde bu veriler göz önüne alınmalı, lojistik planların yapılması aşamasında bu bilgiler göz önünde tutulmalıdır.

MYOLOGIA CRUSH SENDROMU

Dr. Nüket Göçmen Mas

Dokuz Eylül Üniversitesi

Tıp Fakültesi

Anatomi AD

